

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se
LI2023/03827

Yttrande över Transportstyrelsens rapport Uppdrag att utreda en modernare utbildning för yrkesförarkompetens

Sammanfattning av Transports hållning

Svenska transportarbetareförbundet (härmed Transport) vill ge sina synpunkter på Transportstyrelsens uppdrag att utreda en modernare utbildning för yrkesförarkompetens.

Transportstyrelsen föreslår följande ändringar:

- Att begreppet lärande på distans ska ersättas med fjärrundervisning.
- Att begreppet e-lärande införs.
- Att begreppet e-lärande avgränsas till undervisning där lärare och deltagare är åtskilda i både tid och rum.
- Att utbildning genom e-lärande får pågå i högst fyra timmar i sträck.
- Att Transportstyrelsens bemyndigande behöver anpassas till fjärrundervisning och e-lärande.

När det gäller grundutbildning föreslår de även att följande förordningsändringar införs:

- Upp till hälften av den del av grundutbildningen som inte är körträning får bedrivas med hjälp av informations- och kommunikationstekniska verktyg (IKT-verktyg).
- Att grundutbildningen får bedrivas som fjärrundervisning och e-lärande.
- En begränsad del av körträningen får ske i en avancerad simulator.
- Att moderniseringen av grundutbildningen även gäller kompletterande grundutbildning.

Avancerade simulatorer får inte användas vid kompletterande grundutbildning. För fortbildningen föreslår myndigheter följande förordningsändringar:

- Fortbildningen får innehålla fjärrundervisning.
- Att högst 12 timmar av fortbildningen får utgöras av e-lärande.

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se
LI2023/03827

- Att kravet på att utfärda delkursintyg tas bort.
- En övergångsregel 3 i förordningen (2021:599) om ändring i förordningen om yrkesförarkompetens upphävs.

Transport vill framföra följande synpunkter:

Ökad fjärrundervisnings och e-lärande i grundutbildningen är inte rätt väg att gå

Den ökade tekniska utvecklingen och den omställning som skett både under och efter pandemin har gjort att allt fler aktörer börjar utföra både utbildning och arbete på distans. I frågan om yrkesförarkompetensutbildningen anser vi dock att fjärrutbildning och e-lärandet är mindre kompatibelt och relevant. Transport invänder därför mot omfattningen av fjärrundervisning och e-lärande i grundutbildningen som föreslås i förordningen.

Transportstyrelsen förslag är att fortbildningen ska innehålla minst 23 timmar fjärrundervisning och undervisning på plats samt upp till 12 timmars e-lärande, totalt 35 timmar. Vi tror att en konsekvens av det här är att en utbildningssamordnare inte behöver organisera fortbildningen på plats fysiskt utan att allt kan ske digitalt. Det spelar ingen roll att förslaget inte är påtvingande eller att elever ska få möjlighet att välja om huruvida de vill gå utbildningen fysiskt på plats eller genom fjärrundervisning. De ekonomiska incitamenten väger tyngre.

Vi tycker att de negativa aspekterna av förslaget är fler än dem positiva. Även om antalet platser må öka och kostnaden för att bedriva utbildning för yrkesanordnare kommer att sjunka, kan det här resultera i att allt fler elever inte får det faktiska stöd som de behöver. Interaktionen mellan lärare och elever samt möjligheten att dela kunskap, samt diskussioner, emellan varandra kommer att försvinna.

Det finns en överhängande risk att kvalitén på utbildningen sjunker, och detsamma vad gäller på de elever som blir klara med utbildningen.

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se
LI2023/03827

De som är språksvaga och som upplever barriärer kommer att påverkas extra. Omotiverade elever skulle sannerligen inte motiveras mer av att lära sig digitalt. Därtill skulle allt färre lärare behövas på grund av färre fysiska utbildningar, vilket i sin tur skulle öka sannolikheten för det blir fler elever per lärare med fjärrutbildningar. Samt att flera blir av med sina jobb.

E-lärande fyra timmar i sträck är inte väldefinierat

Transportstyrelsen föreslår att E-lärande får genomföras högst fyra timmar i sträck. Även om e-lärande begränsas till fyra timmars pass per tillfälle skulle hela grundutbildningens del av fjärrundervisning och e-lärande kunna delas upp i fyratimmars block där eleverna har rast eller paus emellan för att sedan fortsätta med e-lärande pass på fyra timmar igen. Vid fortbildningen likställs fjärrundervisning och undervisning på plats. Det saknas en begränsning av hur mycket av den totala tiden som ska vara e-lärande. Transport efterlyser tydligare formuleringar kring i vilken omfattning man får genomföra studier genom e-lärande.

Transport välkomnar förslag som kan utveckla yrkesförarutbildningen

Det är bra att myndigheten försöker utveckla yrkeskompetensutbildningen med hjälp av digitala verktyg för att stärka kompetensen och trafiksäkerheten. De förändringar som nu föreslås verkar dock enbart vara baserat på ekonomiska incitament och inte på faktisk empiri.

Transportstyrelsen har enligt oss inte ännu fullt ut utvärderat effekterna av de undantag som infördes under pandemin. Det är även tydligt att flera elever aktivt valde att vänta med att gå utbildningen under pandemin, vilket kan vara ett tecken på att alla inte vill gå utbildningar som är helt baserade på e-lärande.

Ökad risk för fusk som också kan sänka kvalitén på förarna

Risken för fusk är högre med fjärrutbildningar. Det är därför viktigt att myndigheten med säkerhet kan bekräfta deltagarens riktiga identitet vid fjärrundervisning och e-lärande.

Körningar i avancerad simulator

Transport har invändningar till förslaget om användningen av avancerade simulatorer i undervisningen på bekostnad av ”verklig” körträning. Vi menar att körutbildningen skulle

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se
LI2023/03827

kunna kompletteras med övningar i avancerade simulatorer. Det är viktigt att samtliga elever som går grundutbildningen får all den körträning som behövs. Det är viktigt ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Avancerade simulatorer kan dock användas i syfte att öva på trafiksituationer som annars är svåra att genomföra i verklighet. Eller i de fall utbildningssamordnaren saknar relevanta fordon.

Branschöverenskommelse

Transport stöder förslaget att branschen tar fram en branschöverenskommelse gällande praktiska/ teoretiska moment i syfte att säkerställa sund konkurrens och kvalitet i utbildningen.

Stockholm den 18 april 2024

SVENSKA TRANSPORTARBETAREFÖRBUNDET

Tommy Wreeth
Förbundsordförande

Sirin Celik
Föredragande